

Azərbaycan

Fevral, 2021-ci il

BMT QAK 1992-ci ildən Azərbaycan Hökumətinə ölkədə olan qaçqın, məcburi köçkün və vətəndaşlığı olmayan şəxslər üçün davamlı həll yollarının tapılmasında dəstək göstərir.

Qaçqınların böyük əksəriyyətinin belli bir hüquqi statusu olmasa da, 2020-ci ildən onların əmək bazarına hüquqi çıxışı mövcuddur və şəxsi məlumatlar mərkəzləşdirilmiş bazaya daxil edilib.

Əlavə himayenin tətbiqi və qaçqın tanınmasında qəbul ediləbiləcək say nisbətində nail olunması beynəlxalq himayəyə ehtiyacı olanlar üçün himayə məkanını böyütmüş olardı.

Aidiyyətə olan əhali (30 iyun 2020-ci il tarixə)

Qaçqınlar	1121
Sığınacaq axtaranlar	66
Məcburi köçkünlər	652326
Vətəndaşlığı olmayanlar	3585

ÜÇ BAŞLICA MƏNŞƏ ÖLKƏSİ

Qaçqınlar	Sığınacaq axtaranlar
Əfqanıstan 645	Əfqanıstan 37
Rusiya 357	Rusiya 24
İran 45	İran 5

Mənbə: BMT QAK-ın 2020-ci il iyun ayının sonunda açıqlanmış hesabatı və BMT QAK-ın [məlumat platforması](#)

ƏSAS MƏQAMLAR

700 min aidiyyətə olan şəxs var

28 fevral 2021-ci il tarixə olan məlumata görə, Azərbaycanda 1599 qaçqın, 275 sığınacaq axtaran, 3585 vətəndaşlığı olmayan, 654 min məcburi köçkün və təqribən 60 min müvəqqəti köçkün və ya münəfişdən ziyan çəkmiş humanitar yardıma ehtiyacı olan şəxs var.

Zəruri nağd pul yardımı

2020-ci ildə 374 qaçqın və sığınacaq axtaran ailəyə zəruri nağd pul yardımı ilə dəstək göstərib.

Münəfişə sonrası yardımlar

27108 ədəd odeyal, 12 min yastıq, 6 min döşək, 2843 mətbəx dəsti, 443 gigiyenik dəst və 40 büküm plastik çadır münəfişə zonalarında 30 min nəfər arasında paylanıb.

Vətəndaşlığı olmayan 200 şəxs

pulsuz hüquqi yardım alıb və 2015-ci ildən indiyədək 100-dən çox ailə üçün rüsum ödənilib.

COVID-19 PANDEMİYASI İLƏ MÜBARİZƏ

Təşviqat: Covid-19 dövründə BMT QAK-ın səyləri aidiyyətə olan şəxslər üçün beynəlxalq hüquq və standartlara uyğun himayə məkanının saxlanmasına nail olmağa yönəlib.

Aidiyyətə olan şəxslərin daxil edilməsi: BMT QAK zəmanət alıb ki, qaçqınlar və sığınacaq axtaran şəxslər Covid-19 zərurəti ilə bağlı milli səhiyyənin cavab tədbirlərinə daxil ediləcək, eləcə də vətəndaşlarla bərabər əsaslarda vaksınlaşmadan faydalanacaqlar.

İcmalarla ünsiyyət: Azərbaycanda hökumət təsisatları, vətəndaş cəmiyyəti təşkilatları, özəl sektor və xeyriyyəçilər həssas durumda olan qaçqınlar və sığınacaq axtaran şəxslər üçün ərzaq və digər gündəlik istehlak malları ianə edib.

Səhiyyə: BMT QAK xidmət müəssisələri vasitəsi ilə qeydiyyatında olan qaçqın və sığınacaq axtaran şəxslərə ödənişsiz ikinci dərəcəli səhiyyə xidmətləri təşkil edir.

Azərbaycanın qərbində Tərtər rayonunda münəfişdən ziyan çəkmiş əhaliyə əsas yardım əşyalarının paylanması.

BMT QAK-ın Azərbaycan Qızıl Aypara Cəmiyyəti ilə birgə yaydığı mətbuat üçün məlumatı oxumaq üçün [buraya](#) daxil olun.

Başlıca prioritetlər

- **Himayə:** Qaçqınlarla bağlı milli qanunvericiliyin beynəlxalq standartlara uyğunluğuna əmin olmaq, eləcə də əlavə himayenin qəbul edilməsi və qaçqın statusunun məyyənləşdirilməsi proseduruna universal çıxışa nail olmaq üçün BMT QAK bütün aidiyyəti qurumlarla və tərəfdaşlarla təşviqat işləri aparır.
- **Əraziyə daxil olma imkanı:** Müraciət edən beynəlxalq himayəyə ehtiyacı olan şəxsdirsə, BMT QAK hüquqi məsləhət və təmsilçilik xidmətini təmin edir. Hökumət tərəfindən tanınmadan BMT QAK-ın mandatı altında qeydiyyatla alınan şəxslərin ölkədə qalmasına etiraz edilmir və onlar geri göndərilməkdən müdafiə olunurlar, lakin rəsmi hüquqi statusa malik deyillər.
- **Sığınacaq prosedurları:** BMT QAK sığınacaq prosedurlarına çıxışın monitorinqini həyata keçirir və beynəlxalq himayə standartlarına riayət olunmasına gözyetirmə və potensialın gücləndirilməsi üzrə fəaliyyətlər həyata keçirməklə Hökumətin sığınacaq prosedurlarının keyfiyyətinin artırılmasına çalışır.
- **Həll yolları:** Hüquqi statusun yoxluğuna baxmayaraq, 2020-ci ildən etibarən, qaçqın və sığınacaq axtaranların əmək bazarına qanuni çıxışı var və icbari tibbi sığorta haqqında qanun onlara da şamil olunur. Təşviqat səyləri nəticəsində, BMT QAK-ın aidiyyətində olan şəxslər barədə məlumatlar elektronik məlumat sistemində daxil edilib ki, bunun sayəsində onlar dövlət xidmətlərinə çıxış əldə ediblər.
- **İntegrasiya:** Qaçqınlar və sığınacaq axtaran şəxslər ödənişsiz ibtidai və orta təhsilə, eləcə də ilkin səhiyyə xidmətinə çıxışa sahibdirlər. Qaçqın tələbələr DAFİ Təqaüd Proqramı ilə dəstəklənilir.
- **Təşviqat:** BMT QAK beynəlxalq standartlara uyğun olaraq didərgin insanların yurdlarına dönmələri üçün planın hazırlanmasında və icrasında Hökumətə yardım edir. Qurum Hökumətə mənzil, torpaq və əmlak daxil olmaqla müxtəlif mövzularda məsləhət və tövsiyələr verir, qabaqcıl təcrübələri bölüşür.
- **Qeyri-ərzaq məhsulları:** BMT QAK humanitar yardıma ehtiyacı ən həssas durumda olan müvəqqəti köçkün əhaliyə əsas yardım əşyaları (yaxud mümkün olduqda nağd pul) paylayır.

Tərəfdaşlarla iş

- Qaçqınlarla bağlı qanunvericiliyin beynəlxalq standartlara uyğunluğuna və qaçqın və sığınacaq axtaranların diqqətdən kənar qalmamasına əmin olmaq üçün BMT QAK digər beynəlxalq təşkilatlar və mərkəzi qurumlarla işləyir.
- **İcmalarla ünsiyyət:** BMT QAK aidiyyətində olan şəxslər və qəbul edən icmalar arasında mövcud qanunvericilik və prosedurlar, eləcə də, hüquq və xidmətlər barədə məlumatlılığının artırılması məqsədi ilə icmalarla ünsiyyəti gücləndirir.

Məcburi köçkünlər

- Rusiya, Azərbaycan və Ermənistan arasında 9 noyabr 2020-ci il tarixdə imzalanmış üçtərəfli bəyanata əsasən, BMT QAK qayıdışla bağlı nəzarət funksiyasını həyata keçirməlidir. Qurum ilk növbədə qayıdışın könüllü olması və prosesin təhlükəsiz və ləyaqətlə aparılması üçün təşviqat işləri daxil olmaqla təhlil, hüquq-qayda üzrə məsləhətlər verilməsinə cəlb olunub.

Vətəndaşsızlıq

- Azərbaycan BMT-nin Apatridlərin statusu haqqında Konvensiyasına və Vətəndaşsızlığın azaldılmasına dair Konvensiyaya heç bir qeyd-şərt etmədən qoşulub.
- #IBELONG kampaniyası çərçivəsində Azərbaycan Dövlət Miqrasiya Xidməti vətəndaşlığı olmayan şəxsləri müəyyənləşdirmək və sənədləşdirmək üçün 2016-cı ildən vətəndaşlıq təyin etmə kampaniyasına başlayıb.
- Azərbaycan son üç il ərzində qeydiyyatla alınmış vətəndaşlığı olmayan şəxslərin vətəndaşlıq almasını təmin etmək üçün 2019-cu ildə BMT QAK-ın İcraiyyə Komitəsinin Yüksək Səviyyəli Vətəndaşsızlıq Seqmentində vəd verib.

BMT QAK Azərbaycanda

Heyət:

16 nəfər milli heyət

5 nəfər xarici əməkdaş

5 köməkçi heyət

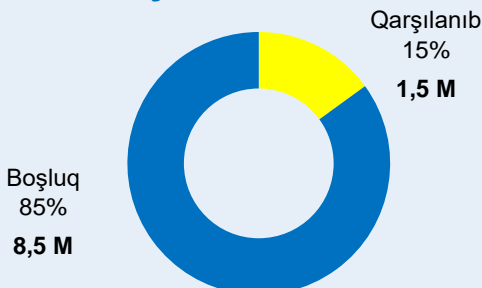
İdarələr:

1 Bakı şəhərində ölkə ofisi

1 Bakı şəhərində qəbul mərkəzi

Maliyyə məlumatı (28 fevral 2021-ci il)

Maliyyə tələbləri:

10 M ABŞ dolları

BMT QAK 2021-ci il qlobal proqramlar üçün edilmiş şərtsiz ayırmalara görə əsas donörlərə təşəkkürünü bildirir. (28 fevral 2021-ci il tarixə olan məlumat, ABŞ dolları ilə):

Norveç 80 M | İsveç 66.9 M | Niderland 36.1 M | Danimarka 34.6 M | Almaniya 22,1 M | İsveçrə 16,4 M | İrlandiya 12,5 M | Belçika 11,9 M

*Şərtsiz ayırmalar BMT QAK-a aidiyyətində olan əhalinin kəskin ehtiyacı və ən böyük risk altında olan qruplarına yetişmək üçün imkan yaradır. Sadalananlar 10 milyon ABŞ dollarından çox ianə ayırmış dövlətlərdir.

BMT QAK-ın Bakı Ofisi 2021-ci il üçün ayırmalar etmiş aşağıdakı donörlərə də təşəkkür edir (28 fevral February 2021):

BMT-nin Mərkəzi Təxiresalınmaz Tədbirlər Fondu | Əlcəzair | Ermənistan | Kanada | Kosta Rika | Estoniya | Finlandiya | İslandiya | Lüksemburq | Malta | Monako | Monteneqro | Yeni Zelandiya | Portuqaliya | Koreya Respublikası | Səudiyyə Ərəbistanı | Sinqapur | Tailand | Türkiyə | Uruqvay | Özəl donörlər